SED-EDU4011/32/2025-6EDU4 I/1177157/2025 ਮਿਤੀ: 19.08.2025

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ
(ਸਿੱਖਿਆ 4 ਸ਼ਾਖਾ)

1.0 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ, ਜੂਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ (ਹੁਣ ਰਿਟਾ.), ਦਫਤਰ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੈਸਿ) ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਰੁੱਧ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਨੰ. 4/152013-4ਸਿ4/359699/1 ਮਿਤੀ 04.12.2014 ਰਾਹੀਂ ਦੋਸ਼ ਸੂਚੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੋਸ਼ ਸੂਚੀ ਮਿਤੀ 04.12.2014 ਸਬੰਧੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਚਾਈ ਜਾਨਣ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਬੀ ਸੀ ਗੁਪਤਾ ਰਿਟਾਇਰਡ ਜੱਜ ਜੀ ਨੂੰ ਪੜਤਾਲੀਆ ਅਫਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੜਤਾਲੀਆ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੜਤਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 02.11.2015 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਸਿੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।ਪੜਤਾਲੀਆ ਅਫਸਰ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੜਤਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਨੰ. 4/156/2013-4ਸਿ4/845375/1-4 ਮਿਤੀ 21.09.2016 ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਨਾ ਤਰੱਕੀਆਂ ਭਵਿੱਖੀ ਅਸਰ ਤਹਿਤ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੈਸਿ) ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਜੋ ਕਿ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਨੰ. 4/156/2013-4ਸਿ4(3ਸਿ4)/1019562/1-8 ਮਿਤੀ 11.07.2017 ਰਾਹੀਂ ਸਜਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 10 ਸਾਲ ਲਈ 15% ਦਾ ਕੱਟ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਹੁਕਮ 4/156/2013-4ਸਿ4(3ਸਿ4)/1149147/1-4 ਮਿਤੀ 19.01.2018 ਰਾਹੀਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਨਾ ਤਰੱਕੀਆਂ ਭਵਿੱਖੀ ਅਸਰ ਤਹਿਤ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

2.0 ਇਹ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ, ਜੂਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ (ਹੁਣ ਰਿਟਾ.) ਦਫਤਰ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੈਸਿ), ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਖੇ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 4899 ਆਫ 2019 ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਖੇ ਮਿਤੀ 05.09.2024 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

> As per the rules governing the service, the order of punishment can only be passed by the punishing authority and not by the appellate authority. In case, the appellate authority passes an order of punishment, the right to appeal is taken away, which is not permissible. In the present case, the impugned order of punishment has been passed by the appellate authority i.e. Secretary, Department of Education and in an appeal preferred by the petitioner, the same authority has decided his appeal, which shows that actually the petitioner has been punished and his appeal has been decided by the same authority, which is impermissible and contrary to law.
>
> The judgment of the co-ordinate Bench of this court in Surinder Kumar Sharma's case (supra), is perfectly applicable on the facts and circumstances of the present case as, the impugned order of punishment has been passed by the appellate authority, which is impermissible and being contrary to the statutory rules, hence, the impugned order of punishment dated 21.09.2016 (Annexure P-13) as well as the order passed in appeal dated 19.01.2018 (Annexure P-14) are set aside.
>
> The case is remanded back to the disciplinary authority to pass an appropriate fresh order on the disciplinary proceedings initiated against the petitioner.
>
> Le the fresh order be passed within a period of eight weeks of the receipt of copy of this order and is made clear that in case, petitioner is prejudiced by the order of punishment, the petitioner can avail appropriate remedy before the appellate authority.
>
> The present petition is disposed of in above terms.
>
> Pending miscellaneous application, if any, also stands disposed of."

3.0 ਇਹ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 4899 ਆਫ 2019 ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 05.09.2024 ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਦਫਤਰੀ ਰਿਕਾਰਡ , ਪੜਤਾਲੀਆ ਰਿਪੋਰਟ , ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵਾਚਣ ਉਪਰੰਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੋਸ਼ ਸੂਚੀ ਮਿਤੀ 04.12.2024 ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਸਬੰਧੀ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਦਫਤਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ (ਸੈਕੰਡਰੀ) ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੰ. 2024283774-76 ਮਿਤੀ ਸਅਸ ਨਗਰ 05.11.2024 ਰਾਹੀਂ ਉਸਦੀਆਂ ਦੋ ਸਲਾਨਾ ਤਰੱਕੀਆਂ ਭਵਿੱਖੀ ਅਸਰ ਸਹਿਤ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

4.0 ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸ੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ, ਜੂਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ (ਹੁਣ ਰਿਟਾ.), ਦਫਤਰ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੈਸਿ) ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨਿਯਮਾਂਵਲੀ 1970 ਅਧੀਨ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 08.05.2025 ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

5.0 ਇਹ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਉਪਰ ਅਣਉਚਿਤ ਦਬਾਅ ਦਾ ਇਸਤਮਾਲ ਕਰਕੇ, ਸ੍ਰੀ ਵਨੀਤ ਕੁਮਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਿ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੇ ਇਨਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਵਨੀਤ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਸਜ਼ਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮਾਫ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

6.0 ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਆਏ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਗਹੁ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਦਫ: ਡੀ.ਐਸ.ਈ. (ਸ) ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੰ: 771914/2024283774-76 ਮਿਤੀ 05.11.2024 ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਾਲਾਨਾ ਤਰੱਕੀਆਂ ਭਵਿੱਖੀ ਅਸਰ ਤਹਿਤ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਿਤੀ:ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ:
15.08.2025

ਅਨਿੰਦਿਤਾ ਮਿਤਰਾ, ਆਈ.ਏ.ਐਸ
ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ,
ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਪੰਜਾਬ।

ਪਿੱਠ ਅੰਕਣ ਨੰ./ਉਕਤ **ਮਿਤੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ:** 19.08.2025

ਉਕਤ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹਿੱਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

1. ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸਕੂਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬ, ਐਸ.ਏ.ਐਸ ਨਗਰ (ਮੋਹਾਲੀ)।
2. ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ, (ਸੈਸਿ) ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ।
3. ਸ੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਮੁਲਖ ਰਾਜ, ਰਿਟਾਇਰਡ ਜੂਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ ਦਫ: ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ, (ਸੈਸਿ) ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਮਕਾਨ ਨੰ. 607/25 ਪ੍ਰੇਮ ਨਗਰ, ਹਰਦੋਛੰਨੀ ਰੋਡ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ।

ਪਰਮਜੀਤ

ਅਧੀਨ ਸਕੱਤਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ।

19/8/25